

ΣΤΟ ΜΥΑΛΟ ΕΙΝΑΙ Ο ΣΤΟΧΟΣ

ΓΙΑ ΕΝΑ **ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟ**

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

δε σημαδεύουν στα πόδια.

Ξέρω πως ποτέ

ΤΟ ΝΟΥ ΣΟΥ Ε;

...ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΚΑΘΙΕΡΩΝΕΤΑΙ, ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΟΛΕΣ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΕΙΣΙΟΥ ΑΘΙΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ, ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΤΙΚΟΥ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΥ, ΔΗΛΑΔΗ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΩΣ ΜΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΜΙΚΕΣ ΒΑΣΕΙΣ, ΑΦΕΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΩΣΤΕ ΝΑ ΔΙΕΞΑΓΟΥΝ ΜΕ ΟΛΗ ΤΗΝ ΕΠΙΘΥΜΗΤΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΟΛΕΜΟ ΤΟΥ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ...

Το έντυπο αυτό συζητήθηκε, σχεδιάστηκε και προετοιμάστηκε από μια ομάδα φοιτητών –προπτυχιακών και μεταπτυχιακών– που συμμετείχαν στο φοιτητικό κίνημα ως «ανένταχτοι». «Ανένταχτοι», όχι γιατί δεν επιθυμούν μια οργανωμένη παρέμβαση, ούτε γιατί επιδίωκαν να παραμείνουν οι κινητοποιήσεις σε μια συνεχειακή λογική. Αλλά γιατί οι ήδη υπάρχοντες σχηματισμοί δεν κατάφεραν ούτε στο ελάχιστο να μας εκφράσουν– όπως και δεν μας εξέφραζε η στρατηγική, η τακτική και ο λόγος που όλοι αυτοί διαμόρφωναν για το κίνημα. Έτσι, καθ' όλη τη διάρκεια των κινητοποιήσεων, μας χαρακτήρισε μια τοποθέτηση λίγο έως πολύ **σχιζοφρενική**.

Αφ' ενός, όντως, είχαμε να κάνουμε μ' ένα κίνημα αυθεντικό. Τούτο καταδεικνύεται από τη **μαζικότητά** του, τη **διάρκεια** των κινητοποιήσεων και την **επιμονή** των φοιτητών. Πολύ περισσότερο από το Άρθρο 16 και τον Νόμο Πλαίσιο, οι φοιτητές κινητοποιήθηκαν στη βάση ενός αισθήματος γενικευμένης **ανασφάλειας** που προκαλεί κάθε πτυχή αυτής της χώρας: από την **εργασιακή** ανασφάλεια, μέχρι το αίσθημα της μειονεξίας που νιώθει κάθε πολίτης όταν ζει σε μια δημοκρατία όπου νόμος είναι το δίκιο των ελίτ και των ξένων πρεσβειών.

Από την άλλη, όλα τα πολιτικά του στοιχεία υπήρξαν –για να μην πούμε τίποτε χειρότερο– άκρως **απογοητευτικά**. Από πού να ξεκινήσουμε; Από τις κινητοποιήσεις απουσίαζε οποιαδήποτε μορφή **κριτικής** στην ίδια την πραγματικότητα ενός απαξιωμένου, **τυπικά** δημόσιου, πανεπιστημίου. Στο εσωτερικό των ιδρυμάτων, καθηγητές και «εκπρόσωποι» των φοιτητών λειτουργούν ήδη με λογικές ιδιωτικο-οικονομικές, υπονομιεύοντας το **από τα μέσα**.

Η πλειοψηφία των **καθηγητών** συμπεριφέρονται ως **μεσίτες της γνώσης** που κατέχουν, πλουτίζοντας από τα **ευρωπαϊκά προγράμματα**, τα **ερευνητικά προγράμματα** των **πολυεθνικών** και τις «συνεργασίες» με τις φυλλάδες του **Μπόμπολα** και του **Λαμπράκη**. Ταυτόχρονα, «συναλλάσσονται ανοιχτά με τους ανακτορικούς», συνωσιζόμενοι στους προθαλάμους των **υπουργείων**, των **νεοσποικιακών** «θινκ Τάνκς» και ΜΗΚΥΟ που δρουν στη χώρα μας.

Οι «ηγεσίες» του φοιτητικού συνδικαλισμού μεσιτεύουν ως **μάντζερ** τις ψήφους των φοιτητών στα όργανα της συνδιοίκησης, κάνουν **δημόσιες σχέσεις** με τους καθηγητές και παζαρεύουν την εκλογή των πρυτάνεων αποκομίζοντας άμεσα και έμμεσα ανταλλάγματα· ήδη συμπεριφέρονται δηλαδή ως τα **μικρά αφεντικά**, διεκδικώντας μέσα από αυτό το σάπιο σύστημα τις μελλοντικές διευθυ-

ντικές θέσεις.

Όσον αφορά στην κοινωνία, τα νοικοκυριά **πληρώνουν** σε φροντιστήρια, συγγράμματα, διαμονή, σίτιση και στέγαση, για να φοιτήσουν τα παιδιά τους σ' ένα δημόσιο, υποτιθέεται, πανεπιστήμιο. Κι ενώ η ελληνική οικονομία έχει επιτακτική ανάγκη **βασικής έρευνας** για να συγκρατήσει τη διάλυση του παραγωγικού ιστού τα πανεπιστήμια επιμένουν στον **παρασιτισμό**, κατευθύνοντας την έρευνα προς τις ανάγκες της Ε.Ε. ή προς όφελος των **μεγαλοεργολάβων** και των λοιπών **μεταπρατών**.

Ένα ολοκληρωμένο κίνημα, επίσης, θα κατάφερνε να διαχωριστεί από την **συντεχνία των καθηγητών**, που βρήκε την ευκαιρία να **παρασιτεί** από την ορμή των κινητοποιήσεων για να προφυλάξει τα δικά της **συμφέροντα**.

Έτσι, σ' όλη τη διάρκεια του κινήματος, πολλοί προγραμματάκηδες καθηγητές κατάφεραν να το παίξουν «αγωνιστές», τσόντάροντας πλάι στα αιτήματα των φοιτητών την κατηγορηματική τους άρνηση για οποιαδήποτε **αξιολόγηση** του έργου τους, για να καλύπτουν το πραγματικό καθεστώς **ασυδοσίας** στο οποίο λειτουργούν μέσα στα πανεπιστήμια. Γιατί άλλο είναι να αντιστέκεσαι συγκεκριμένα **σ' αυτή** την αξιολόγηση, η οποία μέσω των ιδιωτικο-οικονομικών κριτηρίων προσαρμόζει τα ιδρύματα σε νεοφιλελεύθερες λογικές, και άλλο να εναντιώνεσαι σε **οποιαδήποτε αξιολόγηση** από τον οποιονδήποτε (π.χ. τους ίδιους τους φοιτητές, τους συναδέλφους ή την ίδια την κοινωνία), υπερασπίζοντας ένα προνόμιο ανάλογο μ' εκείνα της αριστοκρατίας στον Μεσαίωνα.

Ένα ολοκληρωμένο κίνημα θα κατάφερνε να ξεμπροστιάσει τους υπαίτιους αυτής της κατάστασης και να διεκδικήσει την υπέρβαση αυτών των αδιεξόδων. Θα κατάφερνε να **ακουστεί** ως μια **αυτόνομη φωνή** που διεκδικεί πέρα από τους **κρατιστές** και τους **γραφειοκράτες** που έχουν ρημάξει το Πανεπιστήμιο, πέρα από τους **νεοφιλελεύθερους**, τους **γιάπηδες** και τους **τεχνοκράτες** της κυβέρνησης και της «αριστερής» αντιπολίτευσης που ετοιμάζονται να το **ξεπουλήσουν**, ένα πραγματικά **δημόσιο πανεπιστήμιο**.

Ένα πραγματικά δημόσιο πανεπιστήμιο σημαίνει ένα πανεπιστήμιο το οποίο δεν θα αναπαράγει την σημερινή κοινωνική, πολιτική και πολιτιστική **αθλιότητα** της χώρας μας, εκ-παιδεύοντας τους νέους ανθρώπους στο πως μπορούν κι εκείνοι με την σειρά τους να «την βολέψουν» σ' όλους τους μηχανισμούς που την διαλύουν καθημερινά. Σημαίνει ένα πανεπιστήμιο που τους μορφώνει ολόπλευρα

Δωρεάν(;) και δημόσια(;) παιδεία

Ο ΔΗΜΟΣΙΟΣ και δωρεάν χαρακτήρας της παιδείας στη χώρα μας έχει γίνει τον τελευταίο χρόνο αντικείμενο έντονης αντιπαράθεσης μεταξύ κυβέρνησης, καθηγητών και φοιτητών. Το μπλόκ των «μεταρρυθμιστών», που περιελάμβανε κυβέρνηση, αξιωματική αντιπολίτευση και μεγαλοκαθηγητές, επεδίωξε αρχικά την αναθεώρηση του άρθρου 16, που κατοχύρωνε τον δημόσιο και δωρεάν χαρακτήρα της εκπαίδευσης, και στη συνέχεια πέρασε ένα νόμο-πλαίσιο, ρυθμιστικό του τρόπου που θα πρέπει να λειτουργούν τα πανεπιστημιακά ιδρύματα από δω και πέρα. Κύριο επιχείρημα των απορρυθμιστών της εκπαίδευσης ήταν ότι η δημόσια παιδεία είναι μη αποδοτική και μη ανταγωνιστική σε σχέση με αυτήν που παρέχεται σε άλλες

αν υπάρχει πράγματι δημόσια και δωρεάν παιδεία στη χώρα μας.

Σύμφωνα με έκθεση του Κέντρου Ανάπτυξης Εκπαιδευτικής Πολιτικής της ΓΣΕΕ, που βασίστηκε σε στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, η «δωρεάν παιδεία» στη χώρα μας κοστίζει ετησίως στα ελληνικά νοικοκυριά γύρω στα 4,4 δις. ευρώ! Περισσότερα από 1.401 εκατομμύρια ευρώ δαπανώνται τον χρόνο από τις ελληνικές οικογένειες προκειμένου οι μαθητές να αποκτήσουν βασικές γνώσεις που σε όλες τις χώρες της Ε.Ε. αποκτώνται μέσα στο εκπαιδευτικό σύστημα και όχι έξω από αυτό. Συγκεκριμένα, σχεδόν 600 εκ. € δαπανώνται τον χρόνο στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση για την εκμάθηση ξένων γλωσσών, ενώ για τα ιδιαίτερα μαθήματα και τα φροντιστήρια δαπανώνται πάνω από 800 εκ. €. Ταυτόχρονα οι δαπάνες των ελληνικών νοικοκυριών για την τριτοβάθμια εκπαίδευση αγγίζουν σχεδόν το 1,5 δις €, εκ των οποίων το 70% αφορά τις δαπάνες διαβίωσης – σπουδών των φοιτητών στο εσωτερικό ενώ άλλα 340 εκ. € αφορούν τις αντίστοιχες δαπάνες σπουδών στο εξωτερικό. Στις μικρότερες ηλικίες η κατάσταση δεν μοιάζει καλύτερη καθώς τα 285 εκ. € που πληρώνουν τον χρόνο οι Έλληνες γονείς (στην ανάγκη τους να εργαστούν και οι δύο) σε υπηρεσίες φύλαξης των παιδιών στο σπίτι, για δίδακτρα σε παιδικούς σταθμούς και λοιπά δεν είναι καθόλου ευκαταφρόνητο ποσό. Εν κατακλείδι η έρευνα έδειξε ότι οι δαπάνες των ελληνικών νοικοκυριών για όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης ανέρχονται στο 5,09% του συνόλου των μηνιαίων δαπανών των νοικοκυριών.

Αυτό το ποσοστό δείχνει ένα διπλάσιο των εκπαιδευτικών δαπανών σε

σχέση με 30 χρόνια πριν, χωρίς όμως αυτή η μεταβολή να συνοδεύεται από μια αντίστοιχη αύξηση και στα εισοδήματα. Ένα ακόμη στοιχείο προβληματισμού είναι το γεγονός ότι τα υψηλότερα (από το μ.ο. του 5,09%) ποσοστά δαπανών για την εκπαίδευση δεν συναντώνται στις αστικές περιοχές (Αθήνα-Θεσσαλονίκη) αλλά στην Περιφέρεια και ιδίως στα νησιά. Η εξήγηση για αυτό είναι ότι στις μεγάλες πόλεις – με την επέλαση της ανεργίας – οι οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες διογκώνονται συνεχώς, με αποτέλεσμα να πέφτει ο μέσος όρος της περιοχής.

Τι συμπεράσματα μπορούμε να εξαγάγουμε από όλα τα παραπάνω στοιχεία; Πρώτα απ' όλα, η συζήτηση για το άρθρο 16 του Συντάγματος, που λέει ότι η δωρεάν παιδεία είναι αποκλειστική ευθύνη του κράτους και παρέχεται με ίσες ευκαιρίες σε όλους τους Έλληνες πολίτες, τίθεται σε άλλη βάση. Γιατί πως αλλιώς να δεχτούμε την κατάργηση ή την αναθεώρηση ενός άρθρου που δεν βρίσκεται σε ισχύ, δεν εφαρμόζεται πολύ απλά; Επιπλέον, μπορούμε να κατανοήσουμε ότι η εκπαίδευση στην Ελλάδα έχει γίνει τόσο ακριβή που δεν μπορούν να την απολαύσουν ως δημόσιο αγαθό όλοι οι Έλληνες πολίτες. Ουσιαστικά η ελληνική «δημόσια» παιδεία έχει γίνει **συμπλήρωμα** μιας αναγκαίας ιδιωτικής **παρα-παιδείας**, που αφενός εισάγει το εμπορευματολογικό στοιχείο στην εκπαίδευση και αφετέρου βοηθά στο να διευρύνονται οι κοινωνικές ανισότητες, με φόντο την εκπαίδευση. Χαρακτηριστικό του τελευταίου είναι ότι οι γονείς που εμφανίζονται ως οι περισσότερο «χρωμένοι» εξαιτίας εκπαιδευτικών δαπανών ανήκουν στις κατηγορίες εργαζομένων με χαμηλά εισοδήματα.

Μόλις 4,4 δις € τον χρόνο λοιπόν οι Έλληνες γονείς για την εκπαίδευση των παιδιών τους. Ένα ποσό που αντιστοιχεί στο 2,2% του ΑΕΠ και αποκτά μεγαλύτερη σημασία αν το συγκρίνουμε με το 3,5% του ΑΕΠ που δαπανά η πολιτεία για την παροχή της «δημόσιας» παιδείας. Έτσι, για

να έρθει σε πέρας η χρηματοδότηση της παιδείας στη χώρα μας συμβάλλουν γενναία δύο διακριτές πηγές: α) το **κράτος** και β) τα **νοικοκυριά**. Η αντίθεση είναι αισθητή με τα υπόλοιπα κράτη μέλη της ΕΕ όπου η

Ουσιαστικά η ελληνική «δημόσια» παιδεία έχει γίνει συμπλήρωμα μιας αναγκαίας ιδιωτικής παρα-παιδείας, που αφενός εισάγει το εμπορευματολογικό στοιχείο στην εκπαίδευση και αφετέρου βοηθά στο να διευρύνονται οι κοινωνικές ανισότητες, με φόντο την εκπαίδευση.

υψηλή προτεραιότητα σε δαπάνες για την παιδεία αποτελεί κοινό τόπο των επιμέρους κρατικών προϋπολογισμών.

Τραγικό συμπέρασμα; Δημόσια και δωρεάν παιδεία στη χώρα μας **δεν** υπάρχει γι' αυτό και είναι δύσκολο να καταργηθεί. Οι αλλαγές που προωθούν τα τελευταία χρόνια τα εκάστοτε υπουργεία Παιδείας φιλοδοξούν να νομιμοποιήσουν μια κατάσταση που υπάρχει ανεπίσημα και μάλιστα να την κάνουν πολύ χειρότερη. Από αυτή την άποψη, η ανάγκη για δημόσια παιδεία, με την πραγματική έννοια του όρου και σε αντιδιαστολή με την υπάρχουσα κρατικοιδιωτική, μοιάζει πιο επίκαιρη από ποτέ.

Γ Ι Ω Ρ Γ Ο Σ Ξ Ε Ν Ο Σ

χώρες. Το δε άρθρο 16 είναι αναχρονιστικό και πρέπει να αλλάξει ώστε να ανοίξει ο δρόμος στο ιδιωτικό κεφάλαιο να διαμορφώσει μια ανταγωνιστική παιδεία. Τελικά η υποχρέωση για δημόσια και δωρεάν παιδεία είναι πράγματι τόσο μεγάλο «βάρος» για το ελληνικό κράτος; Προτού απαντήσουμε σε αυτό πρέπει να αναρωτηθούμε

καταφρόνητο ποσό. Εν κατακλείδι η έρευνα έδειξε ότι οι δαπάνες των ελληνικών νοικοκυριών για όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης ανέρχονται στο 5,09% του συνόλου των μηνιαίων δαπανών των νοικοκυριών.

Αυτό το ποσοστό δείχνει ένα διπλάσιο των εκπαιδευτικών δαπανών σε

... Σ Ι Γ Α Μ Η Ν Κ Ω Λ Ω Σ Ο Υ Ν ...

«Την καταδίκη της χώρας μας επειδή μεταξύ άλλων δεν αναγνωρίζει τα διπλώματα που χορηγήθηκαν από ξένα πανεπιστήμια μετά από σπουδές σε ελληνικά κέντρα ελευθέρων σπουδών ή κολέγια ζητά ο γενικός εισαγγελέας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου»
skai.gr (19/04/07)

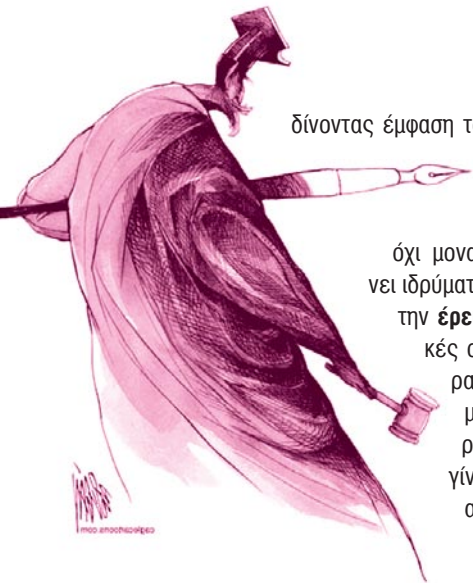
Το ζήτημα έχει ως εξής. Στην Μεγάλη Βρετανία και στις ΗΠΑ έχει εδώ και πάρα πολλά χρόνια στηθεί μία αγορά ιδρυμάτων που απευθύνεται κυρίως σε αλλοδαπούς φοιτητές. Αυτή, περιλαμβάνει ιδρύματα όλων των κατηγοριών, από εκείνα που δέχονται την «αφρόκρεμα» των σπουδαστών μέχρι χειρίστης ποιότητας κέντρα που πουλούν κενές ελπίδες στα μεσοασία στρώματα των χωρών του εξωτερικού. Στην πρώτη περίπτωση, πέρα από τα πολύ υψηλά κέρδη που αποκομίζουν τα ιδρύματα από τα ακριβά δίδακτρα, επιτελείται και η περιώνυμη «απο-

μύηση εγκεφάλων»: οι περισσότεροι φοιτητές μένουν εν' τέλει στην χώρα όπου σπούδασαν κι έτσι η οικονομία ενσωματώνει αυτούς τους «αλλοδαπούς εγκεφάλους» στερώντας από τις χώρες καταγωγής την πολύτιμη γνώση τους. Στην δεύτερη, αναλαμβάνει η αυτοματική του νεοφιλελευθερισμού να παρέχει μία καρικατούρα σπουδών στον άξονα «λιγότερες δαπάνες- περισσότερο κέρδος».

Μετά τις επιθέσεις των ισλαμιστών σε ΗΠΑ και Βρετανία, η πολιτική των χωρών αυτών αναθεώρησε την εκπαιδευτική πολιτική των ιδρυμάτων. Από τότε και μετά, οι κυβερνήσεις των δύο χωρών επιθυμούν την μείωση του πληθυσμού των αλλοδαπών φοιτητών, γιατί θεωρούν πως αποτελούν μια κατηγορία «υψηλού κινδύνου» για την ανάπτυξη των «τρομοκρατικών δικτύων». Γι' αυτό και ενθάρρυναν την εκπαιδευτική αγορά να στραφεί στην πολιτική

του Franchising.

Πλέον τα ιδρύματα προτιμούν να πουλούν την φήμη τους σε κέντρα ελευθέρων σπουδών στο εξωτερικό, παρά να δέχονται φοιτητές από το εξωτερικό. Γι' αυτό και η πολιτική πίεση να απελευθερωθούν οι εκπαιδευτικές αγορές από το «δημόσιο μονοπώλιο» είναι μεγάλη. Στην χώρα μας, φρόντισαν ήδη από την αρχή να διαμορφώσουν μian εναλλακτική λύση, στην περίπτωση που η ιστορία με το «16» πήγαινε στραφί. Την προσφυγή στο ευρωπαϊκό δικαστήριο με αίτημα να αναγνωρίσει το ελληνικό κράτος τα πτυχία των Πανεπιστημίων του Εξωτερικού που δίδονται από τα Κέντρα Ελευθέρων Σπουδών της χώρας. Αυτές τις μέρες, βγήκε η θετική εισήγηση του εισαγγελέα. Τον Σεπτέμβριο-περίπου- αναμένεται η απόφαση. Όπως βλέπετε, η απορρύθμιση του πανεπιστημίου δεν θα κλωώσει τόσο εύκολα...

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΣΕΛΙΔΑ 1

δίνοντας έμφαση τόσο στην εξειδίκευση όσο και στην γενική παιδεία, προκειμένου να συμβάλει στην δημιουργία ολοκληρωμένων ενεργών πολιτών και όχι μοναχικών λύκων-καταναλωτών. Σημαίνει ιδρύματα που χρησιμοποιούν την **γνώση** και την **έρευνα** για να βελτιώσουν τις κοινωνικές συνθήκες: να ανασυγκροτήσουν παραγωγικά την χώρα ώστε να βρισκουμε δουλειά, να προφυλάξουν το περιβάλλον της, να βοηθήσουν ώστε να γίνουν ανθρωπινότερες οι πόλεις μας αλλά και να δώσουν μια αποφασιστική ώθηση στον πολιτισμό και το πνεύμα της χώρας για να βγούμε

από το τέλμα της μίζερης ευρωπαϊκής επαρχίας που αναπαράγει κακέκτυπα την μητρόπολη. Σημαίνει τέλος, ιδρύματα που συμβάλουν στην ανασύσταση της αξιοπρέπειας και της ανεξαρτησίας αυτού του λαού, που παραπαίει μέσα στον ραγιαδισμό που τόσο απλόχερα του σεβρίρουν σε όλες του τις εκδοχές οι αυτοκρατορικές δυνάμεις του πλανήτη.

Το κίνημα, δυστυχώς, **δεν** μίλησε για όλα αυτά. Δεν διέθετε καν μια διάθεση διατύπωσης ενός οράματος που να υπερβαίνει τις κυρίαρχες λογικές και να τροφοδοτεί μία συνολικότερη κριτική ως προς το σήμερα.

Για τούτο, μεγάλο μερίδιο ευθύνης έχουν οι «πρωτοπορίες» του, οι δυνάμεις της ριζοσπαστικής ή μη αριστεράς. Αυτές οι δυνάμεις, ενώ για πρώτη φορά μετά από πολύ καιρό οι φοιτητές αποφάσισαν να εξέλθουν των «πέτριων χρόνων» του ατομικισμού και της αδιαφορίας για τα κοινά και να δημιουργήσουν ένα πολύμηνο κίνημα, δεν κατάφεραν να «ξεκουνηθούν» ιδεολογικά και πολιτικά ούτε κατά το ελάχιστο. Προτίμησαν να βγάλουν από τη **φορμόλη** τα προγράμματα και τον λόγο τους και να τα σεβρίρουν διανθισμένα με μια αγωνιστική ρητορεία, η αυταρέσκεια της οποίας θυμίζει τους επετειακούς λόγους των σχολικών εορτών.

Γι' αυτό και τόσο η στρατηγική όσο και η τακτική που επεξεργάστηκαν υπήρξε **τουλάχιστον έωλη**, ενώ οι περισσότερες από τις διαδικασίες που έστησαν έπαιρναν την μορφή **καρικατούρας**. Έτσι, σπάνια κάποιος διέκρινε ψήγματα φαντασίας και δημιουργικότητας στις κινητοποιήσεις, οι οποίες εξαπλούνταν στο τρίπτυχο συνέλευση-συντονισμός-πορεία: το περιώνυμο «άνοιγμα στην κοινωνία» σήμαινε πολύ περισσότερο την συνδιαλλαγή με τις γραφειοκρατίες της ΓΣΕΕ και πολύ λιγότερο την διάχυση των φοιτητών στις πλατείες, τα εργοστάσια και τους χώρους δουλειάς και τις υποβαθμισμένες γειτονιές: και οι περίφημες «αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες», αντί να αποτελέσουν μαζικούς χώρους ζύμωσης απόψεων, ιδεών και πολιτικών για τις κατευθύνσεις και τον χαρακτήρα του κινήματος γρήγορα εκφυλίστηκαν στην πάλη των «μεγάλων» για τα επουσιώδη, όπως το ποιά μέρα και ώρα θα ξεκινήσουν οι πορείες, για το που και πως θα πάνε κλπ. Γι' αυτόν τον λόγο, εξάλλου, η ριζοσπαστικότητα πολύ περισσότερο από το να εκφράζει την ρήξη στις **ιδέες**, τις **συμπεριφορές** και τον **τρόπο ζωής** των φοιτητών με την αθλιότητα αυτής της κοινωνίας και την σύγκρουσή τους με τους άρχοντες της, κατέληξε να εκφράζεται μέσα από σύμβολα- «πουκάμισα αδειανά», τον στρατιωτικό βηματισμό και την εθιμοτυπική σύγκρουση των «Ενιαίων Αριστερών» και την κατά κεφαλήν κατανάλωση μολότωφ των «συγκρουσιακών».

Για όλους αυτούς τους λόγους το έντυπο αυτό πατώντας στην «σχιζοφρενική» διάθεση αυτών που το ετοίμασαν, επιθυμεί ταυτόχρονα να συμβάλει σε μία **ρήξη** και σε μία **συνέχεια**: την ρήξη με τις λογικές, τις πρακτικές και τις πολιτικές των «πρωτοποριών» που καθήλωσαν το κίνημα στην καχεξία που περιγράψαμε: την συνέχεια της διάθεσης που εξέφρασαν όλο αυτό το διάστημα οι φοιτητές να εγκαταλείψουν την προσωπική τους βολή και να παρέμβουν και πάλι συλλογικά διεκδικώντας αγωνιζόμενοι ένα καλύτερο μέλλον. Σκοπός μας είναι, λοιπόν, μέσα από τις σελίδες του εντύπου είναι να διερευνήσουμε τους ιδεολογικούς και τους πολιτικούς όρους, που θα μας επιτρέψουν να μεταμορφωθούμε από αυτήν την αντιφατική δύναμη με την μεγάλη ορμή σε μία **κίνηση που πραγματικά επιθυμεί να καταργήσει την υπάρχουσα τάξη πραγμάτων, εντός κι εκτός των ακαδημαϊκών τειχών...**

ΟΜΑΔΑ ΓΙΑ ΕΝΑ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΑΜΑΘΕΙΑ ΚΑΙ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ

Με αφορμή τη συζήτηση γύρω από την εκπαίδευση που φούντωσε τον τελευταίο καιρό, τόσο με τις «μεταρρυθμίσεις» στα Πανεπιστήμια όσο και κυρίως με τα «μεταρρυθμισμένα» βιβλία Δημοτικού και Γυμνασίου, διάβασα δυο πολύ καλά βιβλία. Την «Εκπαίδευση της αμάθειας», του Ζαν Κλωντ Μισεά (εκδ. Βιβλιόραμα) και «Τα χαμένα παιδιά μας», της Νατάσα Πολονί (εκδ. Πόλις). Και τα δύο ασκούν σφοδρή κριτική στις μεταρρυθμίσεις των τελευταίων 30 ετών, στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση στη Γαλλία. Οι συγγραφείς θεωρούν ότι συνειδητά οι μεταρρυθμίσεις οδηγούν στην παραγωγή αμαθών και άβουλων ανθρώπων, χωρίς κριτική σκέψη, ικανών μόνο για να υπάρχουν ως καταναλωτές ενώ παράλληλα εντείνουν τις ανισότητες τις οποίες δήθεν θα αντιμετώπιζαν. Μάλιστα τονίζουν ότι αυτές οι μεταρρυθμίσεις επιβλήθηκαν πάντα χάρη σε μια «εξουσία πολιτιστικά αριστερή» κατά τον Μισεά. Διαβάζοντας κάποιος τα βιβλία δεν μπορεί παρά να κάνει αμέσως τη σύγκριση με την κατάσταση της δικής μας εκπαίδευσης και τους στόχους των τελευταίων «μεταρρυθμίσεων» που πολύ λίγο διαφέρουν από αυτούς που αποκαλύπτουν οι συγγραφείς. Ενδεικτικά σας παραθέτω ένα απόσπασμα από το βιβλίο του Μισεά και θα συνεχίσουμε τις αναφορές και σε άλλη δημοσίευση:

«...Γι' αυτό η εφαρμογή στην πράξη της φιλελεύθερης οικονομίας... δεν προϋποθέτει μόνο τον παράδοξο εκ πρώτης όψεως θεσμό μιας πολιτικής αυθεντίας, αρκούντως ισχυρής, ικανής να συντρίψει ανελέητα όλα τα εμπόδια που ορθώνουν το δίκαιο, η θρησκεία και τα έθιμα, ώστε να «έρθει στο φως» η Αγορά και να ενοποιηθεί χωρίς σύνορα. Απαιτείται επιπλέον να δοθεί μια πρακτική ύπαρξη στην αντίστοιχη ανθρωπολογική μορφή: τη μορφή του απολύτως «ορθολογικού» ανθρώπου, δηλαδή του εγωιστή και υπολογιστή και μ' αυτή την έννοια απαλλαγμένου από τις «προκαταλήψεις», τις «δεδεισσιμονίες» ή τις «αρχαϊκότητες» που δημιουργούν αναγκαστικά – σύμφωνα με τη φιλελεύθερη υπόθεση- όλα τα εμπειρικά υπάρχοντα είδη συγγενείας, ένταξης και ριζώματος...»

Δύο από τα σημαντικότερα ζητήματα κριτικής σε βάρος του νέου βιβλίου Ιστορίας της ΣΤ' Δημοτικού αφορούσαν στην κατάργηση της σχέσης αιτίου - αιτιατού στα ιστορικά γεγονότα καθώς και της χρονικής αλληλουχίας, αφού παρατηρούνται χρονολογικές παλινδρομήσεις ανάλογα με το θέμα διαπραγματεύσεως.

Η Natacha Polony, στο βιβλίο της «Τα χαμένα παιδιά μας» (εκδ. Πόλις), το οποίο είχαμε αναφέρει στην προηγούμενη δημοσίευση (Αμάθεια και κυριαρχία I), αφιερώνει αρκετές σελίδες για το ίδιο θέμα παρουσιάζοντας τη γαλλική «μεταρρυθμιστική» εμπειρία των τελευταίων 10-15 ετών. Αξίζει να παρουσιάσουμε κάποια αποσπάσματα:

«...Από το δημοτικό σχολείο, το ζητούμενο είναι να εμποδίσουμε το παιδί να τοποθετήσει τον εαυτό του μέσα στη μακρά διάρκεια... Το δόγμα είναι: ένα παιδί δημιουργεί τη σχέση με το χρόνο σύμφωνα με αυτά που ξέρει, σύμφωνα με τον εαυτό του... Για άλλη μια φορά, αντί να αντιπαρθεύσουμε στην ομφαλοσκόπηση του παιδιού, τον κόσμο που το περιβάλλει και τις γενιές που προηγούνται από αυτό, ενασχούμαστε την ενασχόληση με τον εαυτό του, φτάνουμε να τρέφουμε όσα το βοηθούν να παλινδρομεί σε μια μωρουδιακή κατάσταση. Όχι μόνο δεν πρέπει να έχει συναίσθηση ότι ανήκει στην ανθρωπότητα και τη γενεαλογία της, αλλά κυρίως δεν πρέπει να βρίσκει νόημα σε αυτόν τον κυκλώνα που του δείχνουμε σε αποσπασματική μορφή και συχνά χαστικά ανακατεμένη χρονολογική σειρά. Ο Dominique Borne, γενικός επιθεωρητής του Υπουργείου Παιδείας... δήλωνε στο περιοδικό «Le Debat»: «πρέπει να καταρρίψουμε το μύθο της ιστορικής συνέχειας... Η συνέχεια είναι μια πλάνη και μπορούμε να προστατέψουμε τα παιδιά από αυτή την πλάνη. Πρέπει λοιπόν να τα απαλλάξουμε από τους χρονολογικούς πίνακες... ο πίνακας είναι αναγκαστικά κάτι τελεολογικό, το ένα γεγονός περιλαμβάνει το άλλο...» (και συνεχίζει η Polony)

«...Από τον Θουκυδίδη ακόμα, ο άνθρωπος είχε ανακαλύψει μια λογική στην αλληλουχία των γεγονότων. Ο ιστορικός του Πελοποννησιακού Πολέμου είχε αφαιρέσει το στοιχείο του ιερού και τη μοίρα από την ιστορία, για να την κάνει αντικείμενο ανάλυσης αιτιών και αποτελεσμάτων μέσω της παρατήρησης των γεγονότων. Δύο χιλιάδες τετρακόσια χρόνια αργότερα... ο Claude Allegre (σ. εξαποδώ: υπουργός Παιδείας της κυβέρνησης Ζοσπέν) σχολίαζε... στην εφημερίδα France Soir: «Ζούμε σε μια παγκοσμιοποιημένη κοινωνία. Το πρόγραμμα του μαθήματος της ιστορίας στην τελευταία τάξη του Λυκείου θα παρουσιάζει λοιπόν ένα πανόραμα της παγκόσμιας ιστορίας. Βέβαια δεν θα μπούμε σε λεπτομέρειες. Θα αρκестούμε σε μερικά στιγμιότυπα». Το ζάπινγκ ως πρότυπο της σχολικής σκέψης: να ένα πετυχημένο παράδειγμα των παιδαγωγικών μας αρχών», καταλήγει η Polony.

Νομίζω ότι οι ομοιότητες με την καθ' ημάς συζήτηση είναι εντυπωσιακές! Οι πυλώνες της κυριαρχίας της παγκοσμιοποιημένης εξουσίας θα πρέπει να αναζητηθούν σ' αυτό που η συγγραφέας αναφέρει ως κατευθυνόμενη παλινδρόμηση του παιδιού σε «μωρουδιακή κατάσταση» και στην άρση της σχέσης αιτιών και αποτελεσμάτων στην ιστορική παρουσίαση. Στόχος είναι να «εμπεδώσει» το παιδί το αξίωμα ότι ζει στην καλύτερη δυνατή κοινωνία. Κοινωνία «δημοκρατίας», «προόδου» και φυσικά κατανάλωσης! Γιατί να του υπενθυμίζουμε, μελετώντας το παρελθόν, τη θνητότητα των πολιτικών και κοινωνικών συστημάτων;

Εξαποδώ! (eksapodo.wordpress.com)

Πανεπιστήμιο και Παγκοσμιοποίηση

Η εποχή της παγκοσμιοποίησης αναδιαμορφώνει σε παγκόσμιο επίπεδο τον χαρακτήρα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η παγκοσμιοποίηση είναι ένα σύστημα **ολοκληρωτικό**, με την έννοια ότι, για να λειτουργήσει, πρέπει να ελέγξει πολλές πτυχές της συλλογικής και της ατομικής ζωής των ανθρώπων, σχεδόν σε ολόκληρο τον πλανήτη. Ας δώσουμε ένα παράδειγμα:

Τι σημαίνει «πηγαίνω με το φτηνό μου αμάξι να αγοράσω φτηνά προϊόντα στο πολυκατάστημα;». Σημαίνει την ύπαρξη ενός ολόκληρου Τρίτου Κόσμου που παράγει φτηνά αμάξια και φτηνά προϊόντα. Προϋποθέτει μια ολόκληρη *γεωπολιτική στρατηγική εξασφάλισης των φυσικών πόρων* για την παραγωγή τους, που σημαίνει σήμερα, λόγω χάρη, **πόλεμο** στη Μέση Ανατολή. Χρειάζεται επίσης μια παγκόσμια ισοπεδωτική κουλτούρα, που θα μας συντονίσει στους ρυθμούς της αέναης απόλαυσης των συγκεκριμένων υλικών αγαθών. Και απαιτεί πάνω απ' όλα την κυριαρχία μιας κοινής συνισταμένης πολιτικών δυνάμεων, που θ' αναλάβει να τα εξασφαλίσει όλα αυτά μέσα από την καταπίεση όλων των υπολοίπων.

Το πανεπιστήμιο παίζει ιδιαίτερο ρόλο στα πλαίσια αυτού του συστήματος, για δύο λόγους, έναν κυρίως **πολιτικό** κι έναν που αφορά περισσότερο στην ίδια την αγορά.

Ούτως ή άλλως, η **γνώση** ενδιέφερε πάντοτε τους φορείς της οικονομικής και της πολιτικής εξουσίας. Πόσο μάλλον σε μια εποχή όπου κυριαρχούν οι **μάντζερ** των πολυεθνικών, οι **τεχνοκράτες** των υπερεθνικών οργανισμών, οι «**δεξαμενές σκέψης**» που εκπονούν την **αυτοκρατορική πολιτική**, αλλά και οι **τεχνο-επιστήμονες** που καθοδηγούν την έρευνα και την εξέλιξη των καταναλωτικών προϊόντων και της στρατιωτικής τεχνολογίας. Το πανεπιστήμιο βρίσκεται στο επίκεντρο όλων αυτών των λειτουργιών, γιατί παρέχει τη βάση εκείνη που απαιτείται τόσο στην εκπαίδευση των στελεχών όσο και στην ίδια την έρευνα και την εξέλιξη των προϊόντων και των ιδεών που βρίσκονται στην «αιχμή» του συστήματος. Βεβαίως, μιλάμε για τα πανεπιστήμια στα οποία φοιτεί η «αφρόκρεμα», εκείνοι που στελεχώνουν τις ανώτερες διοικητικές και πολιτικές θέσεις του αυτοκρατορικού συστήματος και που προωθούν την ιδεολογία και το πρόγραμμα της παγκοσμιοποίησης, τη **νεοφιλελεύθερη διαχείριση**, τον **κοσμοπολιτισμό**, τη λατρεία του ατόμου, της **φιλελεύθερης δημοκρατίας** και του **καπιταλισμού**, την προσήλωση στους αρχές του βουλιμικού καταναλωτικού μοντέλου, την ιδέα της ανάπτυξης ως συσσώρευσης πλούτου και αγαθών κ.ο.κ.

Τ αυτόχρονα, όμως, στα πλαίσια του νεοφιλελευθερισμού, η τριτοβάθμια εκπαίδευση αντιπροσωπεύει κι από μόνη της μια **αγορά παιδείας και εξειδίκευσης**: μια αγορά που εκπαιδεύει τους σύγχρονους ανθρώπους με τους όρους του κυρίαρχου κοινωνικού και οικονομικού μοντέλου, τους μαθαίνει πώς να είναι πειθήνιοι εργαζόμενοι και καταναλωτές, πολίτες που ακολουθούν τις επιταγές των Μέσων Μαζικής Εξαπάτησης, της κυρίαρχης κουλτούρας και των πολιτικών που λειτουργούν στα πλαίσια αυτού του «θαυμαστού» μας κόσμου: μια αγορά, παράλληλα, με τεράστια ζήτηση για τίτλους που πιστοποιούν κάποιες μορφές εξειδίκευσης, αφού ο βαθμός της πολυπλοκότητας της υλικής και της άυλης παραγωγής (από τα εργοστάσια μέχρι τις υπηρεσίες) απαιτεί, σε γενικές γραμμές, πολύ υψηλότερο βαθμό κατάρτισης όλων των εργαζομένων σε σύγκριση με πριν από 20 χρόνια. Αυτές οι πτυχές του κυρίαρχου μοντέλου ανακεφαλαιώνονται στα ιδρύματα της μαζικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, εκεί που φοιτούν «οι πολλοί», οι μεσαίες και οι κατώτερες τάξεις: Πρόκειται για τα ιδρύματα της αμάθειας, που

καλλιεργούν την υπερεξειδίκευση σ' ένα πολύ μικρό κομμάτι των γνωστικών αντικειμένων, προωθώντας ταυτόχρονα την άγνοια στο επίπεδο της γενικής παιδείας, της Ιστορίας, της γλώσσας, της κουλτούρας και του πολιτισμού, ιδρύματα που διασφαλίζουν ότι το μοναχικό πλήθος των μελλοντικών εργαζόμενων-καταναλωτών θα μπορεί να αντεπεξέλθει στις απαιτήσεις του συστήματος, αποψιλωμένο από οποιαδήποτε δυνατότητα κριτικής σκέψης, από οποιοδήποτε πολιτιστικό υπόβαθρο, από οποιαδήποτε συλλογική ταυτότητα.

Όπως θα καταλάβατε, λοιπόν, το σύστημα σήμερα παράγει δύο ειδών πανεπιστήμια: εκείνα των ελίτ, όπου, μέσα σε άρτιες συνθήκες, οι μελλοντικοί άρχοντες αυτού του πλανήτη μαθαίνουν πώς να διοικούν τον κόσμο, και εκείνα των μαζών, όπου η πλειονότητα των πολιτών μαθαίνουν πώς να δουλεύουν και να καταναλώνουν, απερίσπαστοι από οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα, μιας και τα ίδια τα ιδρύματα θα έχουν φροντίσει να τους ενσταλάξουν την αντίληψη ότι «ο κόσμος μας είναι ο καλύτερος δυνατός κόσμος».

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΜΩΝΥΜΗ ΟΜΑΔΑ ΤΗΛ. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ 6937358842 (ΓΙΑΝΝΗΣ), 6972720422 (ΓΙΩΡΓΟΣ). Ιστοσελίδα: enallaktikoi.wordpress.com, email: enallaktikoi@yahoo.gr

...ΚΑΙ Η ΕΛΛΑΔΑ

Στη χώρα μας, η προσπάθεια της κυβέρνησης να αναθεωρήσει το άρθρο 16 και να ανοίξει τις πύλες των «μη-κρατικών» πανεπιστημίων, εισήγαγε για πρώτη φορά την προοπτική της αναδιοργάνωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στα πρότυπα που περιγράψαμε παραπάνω.

Κατ' αρχήν, δεν θα πρέπει να μας ξενίζει ότι «δεξαμενές σκέψης», όπως το ΕΛΙΑΜΕΠ, που επί σειρά ετών εργάζονται για την ολοκληρωτική ένταξη της χώρας στον αυτοκρατορικό άξονα της ευρύτερης περιοχής, που περιλαμβάνει τις ΗΠΑ, την Τουρκία και το Ισραήλ, αναφανδόν τάχθηκαν υπέρ της συνταγματικής αναθεώρησης του άρθρου 16. Το ΕΛΙΑΜΕΠ ήδη ασχολείται με τη μετεκπαίδευση σε ζητήματα Διεθνών Σχέσεων και Διεθνούς Πολιτικής και συνεργάζεται με προγράμματα υποτροφιών μεγάλων ιδρυμά-

των των ΗΠΑ (όπως το German Marshall Fund). Έτσι, η «απελευθέρωση» των πανεπιστημίων στην Ελλάδα σαφέστατα θα του επέτρεπε να επεκτείνει τις «εκπαιδευτικές» του δραστηριότητες.

Στο ίδιο μήκος κύματος, πληθαίνουν οι φήμες¹ που θέλουν τον μεγαλοχρηματιστή Τζ. Σόρος να σχεδιάζει την ίδρυση πανεπιστημίου στην Θεσσαλονίκη, στα πρότυπα του πανεπιστημίου που έχει ιδρύσει ήδη στη Βουδαπέστη² (**Central European University**).

Γιατί εδώ, οι δυνάμεις της παγκοσμιοποίησης επιδιώκουν πρώτα και πάνω απ' όλα την αυτοκρατορική αναδιοργάνωση της Βαλκανικής σ' έναν ενιαίο χώρο μικρών και ασταθών προτεκτοράτων, που θα τελούν υπό Αμερικανική κηδεμονία και Τουρκική επίβλεψη. Κι αυτό το σχέδιο, απαιτεί τον συντονισμό όλων των ιδεολογικών μηχανισμών προς αυτήν την κατεύθυνση, πράγμα που ση-

μαίνει ότι εδώ χρειάζονται Ιστορικοί, Πολιτικοί Επιστήμονες, Διεθνολόγοι, Οικονομολόγοι που να διδάσκουν στους γόνους των ελίτ την αυτοκρατορική εκδοχή της Ιστορίας, της Πολιτικής Επιστήμης, των Διεθνών Σχέσεων κ.ο.κ.

Από την άλλη, η μεγάλη μάζα των φοιτητών Ιδιωτικών Πανεπιστημίων θα κατευθύνεται σε παραρτήματα «φημισμένων» Πανεπιστημίων του εξωτερικού (κυρίως ΗΠΑ και Αγγλία) που θα ανοίγουν σε συνεργασία με τα ελληνικά Κέντρα Ελευθέρων Σπουδών (ΚΕΣ). Τα παραρτήματα αυτά θα παράγουν και θα πουλούν στους φοιτητές πιστοποιητικά γνώσης, θησαυρίζοντας τα «φημισμένα» Πανεπιστήμια, αλλά και τους ντόπιους μεταπράτες. Όσο από επίπεδο σπουδών που θα παρέχεται, δεν θα είναι παρά φθηνή, γρήγορα ξεπερασμένη, εξειδικευμένη γνώση (ενταγμένη φυσικά στα πλαίσια της πολιτικής ορθότητας και αναπαράγοντας την νεοαποικιοκρα-

τία), αλλά που θα δίνει ελπίδες στους αγοραστές-φοιτητές για απορρόφηση στην Αγορά Εργασίας.

Η απορρόθμιση του Δημόσιου Πανεπιστημίου στην Ελλάδα ενδέχεται, δηλαδή, να εμπλακεί άμεσα στους ευρύτερους γεωπολιτικούς σχεδιασμούς που λαμβάνουν χώρα στην περιοχή, προπαρασκευάζοντας τις ελίτ προκειμένου να συμβάλουν στην επίτευξή τους, αλλά και εκπαιδεύοντας τον λαό να τις δεχθεί αδιαμαρτύρητα.

¹ Ως προς αυτό δεξ Νικόλαος Σταύρου, Το μάρκετινγκ της παγκόσμιας παιδείας, εφημερίδα Μακεδονία, 08/04/07.

² Για περισσότερες πληροφορίες, δεξ <http://www.ceu.hu/>.

ΘΕΙΟΣ & ΧΙΟΥΗ